

ሐዘውን ናይ ትግራይ ደህንነት ካብ ናይ ኢትዮጵያ ደህንነት ተፈሊዶ ዝረከ ኣይኮነን፤

(ንሕና መስዋእቲ ብምኽፋል ንኢትዮጵያ ክነድሕና ይግባእ ዝብል ፍኖተ-ካርታ
Road map የለን፤ ከምኡ ዝበለ መራሒ ውድብውን የለን)

እቲ ፍኖተ-ካርታ Road map ህወሓት ይኹን እቲ ብመራሕቲ ህወሓት ዝተብሃለ ንፁር እዩ። እሱውን ናይ ትግራይ ደህንነት ካብ ናይ ኢትዮጵያ ደህንነት ተፈሊዶ ዝረከ ኣይኮነን። ኣብ ኢትዮጵያ ፅቡቕ ስርዓት፣ ፍትሓዊ ስርዓት እንተሊዩ ትግራይ ትጥቀም፣ ሕማቕን ፀረ ህዝቢ ስርዓት እንተሊዩ ድማ ትግራይ ትጉዳእ ዝብል እዩ። እዚ ድማ ናይ ሎሚ ዘይኮነስ ካብ ቀደሙ ዝነበረ መትከል ህወሓት መትከል ህዝቢ ትግራይ እዩ። ነዚ ፍኖተ-ካርታ Road map ኣይተ ኣለም ገ/ዋህድ ስራሕ ፈፃሚትን ሓላፊ ቤ/ፅ ህወሓት ብኣብነት ኣደጊፉ እንትገልፅ ኣብ 80ታት ተጋዳላይ ትግራይ ምእንቲ ደህንነት ህዝቢ ትግራይ ኣብ ጎቦታት ጉናን ኣብ ኣምሓራን መስዋእቲ ከምዝኸፈለ ኣብሪሁ። ህዝቢ ትግራይ ኣንፃር ስርዓት ደርጊ ኣብዝገበሮ መሪር ቃልሲ ኣሻሓት ቀያሕትን ፀለምትን ደቁ ከፊሉ እዩ። እዚ እንትኸፍል ግን ንህዝቢ ኣምሓራ ወይ ንህዝቢ ኢትዮጵያ ኢሉ ኣይኮነን። እንታይ ደኣ እንተኣልና ንደህንነት ህዝቢ ትግራይን ከምኡውን ንምዕቃብ ዓዎታት ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ኢሉ እዩ። እዚ እንትብሃል ግን እቲ ውፅኢት መስዋእቲ ንህዝቢ ትግራይ ጥራሕ ዘይኮነስ ንህዝብታት ኢትዮጵያውን ኤርትራን ጠቐሙ። እቲ መስዋእቲ እንተዘይኸፈል ነይሩ ግን ህዝቢ ትግራይ ይኹን ህዝቢ ኢትዮጵያ ዋላውን ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ልዕሊኡ ንብዙሓት ዓሰርተታት ዓመታት ተፃዒኑ ዝነበረ ወፅዓ ምቕፀለ። ዋላኳ ህዝቢ

ኤርትራ ደርጊ ከይዱሉ ካሊኡ ወዲ ዓዱ ደርጊ እንተ መዓ፣ ህዝቢ ትግራይን ህዝቢ ኢትዮጵያን ግን ሳላ ዝኸፈልናዮ መስዋእቲ ኣብ ዝሓለፉ 27 ዓመታት ዝረከናዮ ለውጢ ኣይምረከናዮን ነይርና።

ከምዚ ሐዘ ኣብ ገለ ገለ ኣክቲቪስታት ዝሸራሸር ዘሎ ሓሳባት ማለትውን ተጋሩ በቃ ይኣለና ንቤንትና ክንኮን ይግባእ፤ ናባ መንግስቲ ትግራይ ክንምስርት ኣለና። እዚ ኹሉ መስዋእቲ ከፊልና ዴሞክራሲ ዘይፍለጠላ ሃገር ናይ ዴሞክራሲ ጨና ክቋደሱ ገይርና፤ ተረሲዖምን ተዋሪዶምን ዝነበሩ ብሄር ብሄረሰባት ናብ ኣደባባይ ክወፁ ጌርና ብቋንቋኦም ክዛረቡ ጌርና፤ ሐዘግን ትግራዊ ከም ፀላኢ ተቐቓሩ ክሸቑረር ተገይሩ፤ ክባረር ተገይሩ ስለዚ በቃ ይኣክለና ዝብሉ መናእሰይ ይበራኽቱ ኣለዉ።

ህዳሴ ኢትዮጵያ ብዛዕባ እዚ ኣብ ሃገርና ተፈጠሩ ዘሎ ፖለቲካዊ ኩነታት ኣብ ግምት ብምእታው፣ ከም ተጋሩ ካብዚ ገጢሙና ዘሎ ሓደጋ ንምውፃእ ከመይ እንተገበርና ይሓይሽ ብዝብል ሕቶ ቀሪቡ ክልተ መማረቢ መልሲ ተዋሂቡ። እቲ ሓደ በቃ ካብ ኢትዮጵያ ምፍላይ ይሓሸና ዝብል እንትውን እቲ ካልኣይ መማረቢ ምፍላይ ፍታሕ ክኾን ኣይክእልን ብቐልሲ ምስ ህዝቢታት ሃጻርና ኮይንና ክንፈትሖ ይግባእ ዝብል እዩ ነይሩ። እዚ ሕቶ ናብ 8512 ሰባት ዝበፀሐ እንትኸውን 1377 ሰባት ጥራሕ ድምዒ ሂሶም። ካብቶም ድምዒ ዝሃቡ 597 ሰባት ወይከዓ 43% ድምዖም ዝሓብኡ እንትኾኑ፣ እቶም 780 ወይ ከዓ 57% ግን ድምዖም ንህዝቢ ግልፃዊ ገይርም። እቲ ውፅኢት እንትረከ ካብዞም 780 ወገናት እቶም 485 ሰባት ወይከዓ 62% ትግራዊ ንብይኑ ክንፀል ወይ ናይ ባዕሉ ነፃ መንግስቲ ክህልዎ ኣለዎ እንትብል፤ እቲ ዝተረፈ 295 ሰባት ወይከዓ 38% ግን ምንፃል ወይከዓ ምፍታሕ ፍታሕ ክኾን ኣይክእልን ምስ ህዝቢታት ኢትዮጵያ ኮይና ብቐልሲ ክንፈትሖ ይግባእ ኢሉ። እዚ ብጭቡጥ ኣብ ትግራዊ ዘሎ ነፀብራቕ እዩ። ብፍላይ ኣብቲ መንእሰይን ኣብቲ ዝተምሃረ ዝበሃልን ትግራዊ ዝረከ ሓቂ እዩ።

እዚ ዘይበሃል ኮይኑ ኣይኮነን ትኽክል እዩ ዝበሃል እዩ። እዚ ዝብሉውን ረብሐን ደህንነትን ህዝቢ ትግራይ ስለ ዘጨነቐም እምበር ንትግራይ ስለ ዘይግደሱ ኣይኮኑን። ስለዚ ከምኡ ምባሎም ነውሪ የብሉን። ግን ድማ ብኣንጻር ስትራቴጂካዊ ረብሐ ትግራይ ክረከ ከሎ ካብምንጻል ዝሐሸ ካሊእ መማረፀ ኽ የለን ድዩ ዝብል ሕቶ ግን ምምላስ የድሊ። ከምዚ ዓይነት ርኪቶ ሎሚ ጥራሕ ዝተልገለ ኣይኮነን፤ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲውን ተላዲሎ ነይሩ።

- ኣብ መጀመርታ 1980ታት

ቀደም ኣብቲ እዋን ብረታዊ ቃልሲ እውን እንተኾነ ብመንእሰይ ትግራይ፣ ብተጋዳላይ ትግራይ፣ ተላዲሎ እዩ ነይሩ። ዋላኪ ዝተገበረ መፅናዕቲ ኣይሃሎ እምበር እቲ ኩነታት ግን ኣብ 62% ን 38% ጥራሕ ዝተሓፀረ ኣይኾንን፤ [ብጣዕሚ ሰፊሕ ኣፈላላይ ምንጻፍ ካብ ዘርእዩ ሓደ እቲ ተጋዳላይ ዝወሰደም ዱፋዕ ገደፍካ ናይ ምምላስ ስጉምቲ እዩ።](#) እሱውን ደርጊ ድሕሪ ናይ 14 ዓመት መሪር ብረታዊ ቃልሲ ካብ ትግራይ ተፀራሪጉ ምስ ወፀ፤ ተጋዳላይ ትግራይ ዘቐረበ ሕቶ ንሕና ብፅሒትና ተዋጊና ኣለና፣ ደርጊ ንትግራዊ ጥራሕ ኣይኮነን ዝውፅዕ ዘሎ እቲ ካሊእ ውፁዕ ህዝብታት ኢትዮጵያ ውን እጃሙ ገበርክት ይግባእ። እቲ ዝበዘሐ ቃልሲ ንሕና ተሸኪምናዮ ኢና ንደርጊውን ኣብ እፋፌት ግብኣተ ሞቱ ኣብዚሕናዮ ኣለና፤ ስለዚ ንርብርብ ኣለና መብረ የድልየና እዩ ኢሎ ሓቲቱ፤ ዋላውን ቀሊል ዘይበሃል ተጋዳላይ ካብ ቅድመ ግንባር ተመሊሱ ዓዱ ኣትዩ። ፈሪሑ ኣይተመለሰን፤ ኣብዚ ኣብዚሕና ዝተረፈ ካልኦት ህዝብታት ይመልእዎ፤ እንተ ንሕና ዶብና ኣፅኒዕና ውራይ ትግራይና ንግበር ዝብል እዩ ነይሩ።

እዚውን ዘይበሃል ኮይኑ ኣይኮነን። ትኽክል እዩ ናይ ህዝቢ ኢትዮጵያ ሸኽሚ ንምንታይ ትግራዊ በይኑ ይሸከሞ፤ ካልኦት ህዝብታት ውን ንምንታይ ዘየብርዩና ዝብሉ ሕቶታት ትኽክለኛ ፍትሓዊ ሕቶ እዩ። ግን ድማ ብኣንጻር ስትራቴጂካዊ

ረብሐ ህዝቢ ትግራይ ብምርካይ ካሊኡ መማረቢ የለን ድዩ? ዝብል ሕቶ ግን ምምላስ የድሊ። እስቲ ዝርዝር ኣቢልና ንርኣዮ፡-

ትግራዊ ምናልባት ንደርጊ ፀራሪግና ካብ ትግራይ ኣውጺእናዮ ኣለና ስለዚ በቃ ከምቲ ሎሚ ዝለዓል ዘሎ ኣብ 1982 ዓ.ም. እውን ናይ ባዕልትና መንግስቲ ንመስርት እንተንብል ነይርና እሞ ድማ ተቐባልነት ረኺቡ መንግስትነት እንተንምስርት ነይርና ሐዚ ትግራይ ኣበይ ምበፅሖት? ገሊኡ ብፍላይ ድማ ናይ ምንጻልን ናባ ሃገር ናይምኺን ዝድግፉ፣ ትግራይና ምማዕበለት ሲንጋፖር ወይ ድማ ታይዋን ምኾነት ክብሉ ይኸእሉ፣ ገሊኡ ድማ ኣብ ከቢድ ብርሰት ምሃሎና ክብሉ ይኾኑ።

ዝኾነ ኮይኑ እቲ ሸዑ /1982 ዓ.ም/ ዝነበረ ሓቂ ግን ምይይጥ ብስፍሖት ኣብ መላእ ትግራይ ተኻይዶ መናእሰይ፣ ደቂ ኣንስትዮ፣ ገባር ትግራዊ ብሓፈሻ ኩሉ ትግራዊ ተመያይጡ ኣብ መወዳእታ ናብቲ ህወሓት ዘቕረበቶ ፍኖተ-ካርታ Road map ወይከኖ ደህንነት ትግራይን ህዝቢ ትግራይን ካብ ናይ ሃገርና ኢትዮጵያ ደህንነት ተፈሊዶ ኣይረከብን፣ ሐዚ ንደርጊ ኣብ ኣፍደገ ሞት ኣብጊሖና ካልኦት ህዝብታት ይመልእዎ ኢልና እንተተመሊስና ዓዎትና ውሑስ ኣይኾንን፣ ፅባሕ ሓይሉ ኣጠናኺሩ፣ ኣፅዋር ሸማሚቱ፣ ነፈርቲ ዐዳዲጉ ትግራይና እንደገና ናይ ዓውደኩናት ክገብራን ህዝብና ክበርስን እዩ። ስለዚ እቲ ኣብ ኣፍደገ ዓዎት ዝበፀሐ ቃልስና ንካልኦት ህዝብታት ኢትዮጵያ ሒዝና መሊእና ነቃብዎ ናይ ህዝቢ ትግራይ ደህንነት ንበይኑ ውሑስ ክኸውን ኣይኸእልን። ዝብል ሓሳብ ተቐባልነት ረኺቡ ህዝቢ ኣሚኑ፣ ዝተመለሱ ተጋደልቲ ደቂ ጥራሕ ዘይኮነስ ወሲኹ-ወሳሲኹ ኣጋዲሉ ባዕሉውን ዓሲሉ ናይ ደርጊ ግብኣተ መሬት ጉንበት 20፣ 1983 ዓ.ም. ተረጋገፀ። ስለዚ ኣብ 1980ታት ዝነበረ ፍኖተ-ካርታ Road map ዝነበረን ሎሚውን ዘሎ መርገቢ ማለትውን ናይ ትግራይ ደህንነት ካብ ናይ ኢትዮጵያ ደህንነት ተፈሊዶ ዝረከ ኣይኮነን ዝብል እዩ። ሐዘውን ትኸክለኛን ክኾን ዝግበኦን እዩ።

- ሀዚ ኣብ 2010ታት

ትግራዊ እዛኹላ መስዋእቲ ከፊሉ ዓዲ ክንዲዘቐነግ እዚ ዶ ምተፈደየ? ንዝብል ሕቶ ከም ተጋሩ ዝተፈለየ መልሲ ከምዘይህልወና ፍሉጥ እዩ። ግን ድማ መን እዩ እዚ ዝፈደየና ዘሎ? ኣብዚ ክንፈላለ ንክእል። እቲ ትክክለኛ መልሲ ግን ህዝቢ ኣምሓራ፣ ህዝቢ ኦሮሚያ፣ ወይ ድማ ካሊእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ዘይኮነስ ገሊኦም ብሽም ህዝቢ ዝሸቀጡ ትምክሕትን ፀበብትን እንትኾኑ ገሊኦም ድማ ዝተደናገሩን እዮም። ትግራዊ እንትፈናቐል፣ እንትጭፍጨፍ፣ እንትዝረፍ፣ እንትጎሳቐል እቲ ህዝቢ እንታይ ይገብር ከምዝነበረ ይፍለጥ እዩ። ግን ድማ ኣመራርሓ እንትበላሾ፣ ልዕልነት ሕጊ ዘክብር መንግስቲ ወይ ውድብ እንትዳኻም ጎብለል ኮይኑ ዝወፅእ ገባሪ ሓዳጊ ኮይኑ ዝወፅእ እቲ ዝተወደበ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ /ትምክሕቲ ወይ ፀቢብ/ ብምዃኑ ኣብ ህዝቢ ትግራይ መዓት ፀገማት እንትበፀሕ ሪኢናዮ። እቲ ህዝቢ ኣምሓራ፣ ኦሮሚያ ወይኮነ ካሊእ ህዝቢ ኣብተጋሩ ኣሓቱ ዝበፀሕ ዝነበረ ሽግር ክከላኸል ዝፈተነ እኳ እንተኾነ፣ ኣብ ዝፈረሰ ስርዓት፣ ሓያል ኮይኑ ዝወፅእ እቲ ዝተወደበ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ ብምዃኑ ክከላኸለሉ ኣይ ከኣለን። እቲ ህዝቢ ክገብራ ዝክእ ነገር እንተሃለወት በቃ ንተጋሩ ሓቢእካ ምፅናሕ፣ ደቆም ምስ ደቐኻ ምሕዋስ፣ ክንዲ ዝክኣሎ ንብረቱ ምህዳም እያ ነይራ።

እዚ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ ድማ ሐዚ ዝተፈጠረ ኣይኮነን። ቀደም እውን ነይሩ። ብፍላይ ቅድሚኒ ኢህወዴግ እዚ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ ዝተወደበ ጥራሕ ዘይኮነስ ናይ መንግስትነት ስልጣን ሓዘ ንህዝብታት ሃገርና ንልዕሊ 100 ዓመታት ሰንሰን ኣቢሉዎም። ብመሪር ብረታዊ ቐልሲ ድማ ተደምሲሱ። ኮይኑ ግና ካብ ስልጣን ተወጊዱ እምበር እቲ ኣተሳስባ ኣይተቐበረን ነይሩ። ብምዃኑውን ካብቲን ካብዚን እናተኣኻኸበ ንዝሓለፉ 27 ዓመታት ኣብ ልዕሊ ትግራይን ህዝቢ ትግራይ ከቢድ ናይ መፀለሚ ዘመተ እናገበረ ፀኒሑ እዩ። ግን ድማ ነዚ ናይ ጥፍኣት ሓይሊ ዝምክት ዝተወደበ መንግስታዊ ስልጣን ዝጨበጠ ሓይሊ ስለዝነበረ ናይ ህዝቢ

ድጋፍእውን ስለዝነበሮ ምንቅስቃስ ትምክሕትን ፀበብትን ካብ መፀለምታ ዝሓለፈ ከምዚ ህዚ ገጢሙና ዘሎ ዝኸፍኦ ፀገም ኣይነበረን። ሐዚግን እቲ ስልጣን መንግስቲ ጨቢጡ ዘሎ ኣመራርሓ ኢህወዴግ ብሓፈሻ ናብ ሕመኛ ስለዝኣተወ፣ ስለዝበሰበሰ፣ ልዕልነት ሕጊ ከረጋግፅ ኣይከኣለን፤ ኣብገሊኡ ምፍንቓልን መጥቃዕትን ድማ ብስወር ባዕሉ ይመርሖ ኣሎ፣ ሰላምን ምርግጋዕን ከረጋግፅ ኣይከኣለን።

እቲ ክጭበጥ ዘለዎ ዋና ቁምነገር ቀደም እውን ፀገም ፈጣሪ ህዝቢ ኣይነበረን። ሎሚውን ፀገም ፈጣሪ ህዝቢ ኣይኮነን። ሎሚ እቲ ብህዝቢ ምርጫ ናይ ህቢ ድሌት ከማልእን ልዕልነት ሕጊ ከኸብርን ትፅቢት ዝግበረሉ ኢህወዴግ ብምብስባሱ ልዕልነት ሕጊ ከኸብር ብዘይምክኣሉ ናይ ጥፍኣት ሓይሊታት ክፍተት ረኺቦም ኣብ ትግራዊ ዝተጀመረ መጥቃዕቲ ኣብ መላእ ብሄር ብሄረሰባ ክስፋሕፋሕ ጀሚሩ። እሱ ጥራሕ ዘይኮነ እቲ ኣመራርሓ እውን ነንበዕሉ ክናኸስ ጀሚሩ። እሞ ህዝቢ ደኣ ንባዕሉ ተጠቃሚ እምበር መዓስ መጥቓሚ ኮይኑ። ስለዚ እንታይ ክንገብር ይግባእ?

- ዘለዎና ክልተ ኣማራጺ መንገዲታት

እሞ ኣብ ከምዚ ዝበለ ኩነታት እታ ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ተረጋግፅ ውፅኢታዊት መፍትሒ ደኣ እንታይ እያ? ነዚ ሐዚ ገጢሙና ዘሎ ፈተና ብኸመይ ክንምክቶ ንክእል? ንትግራዊ ክልተ ኣማራጺ መንገዲታት ኣለዎኦ። ስለዚ ሐዚ ኣብ ቅድሜና ተገቲሩ ዘሎ ኩነታት እንትንርኢ ምስ ትምክሕቲ ዘይተርፍ ጎንዒ ምህላወ እዩ። ማለት ንቤንትና ንነፀል ኣይንነፀል ትምክሕቲ ኣብ ህዝቢ ትግራይን ትግራይናን ውዲት ምፍሓሱ ኣይተርፍን ስለዚ ነዚ ዘይተርፍ ጎንዒ ብኸመይ ነተኣናግዶ? ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ብኸመይ ክነረጋግፅ ንክእል? ዝበዕሕ ሳዕቤን ብኸመይ ክንንኪዮ ንክእል? ዝብሉ ሕቶታት ብምክንያታዊ ስኽን ኢልና ክንምልስ ይግባእ። ብስምዒት ዝውን ነገር ህዝቢ የብርስ።

- ሓንቲ ኣማራጺት ክንደሻዕ ኣሎ ገልጠምጠም ናፃ መንግስቲ ኮይንኻ ምቕፃል ዝብል እዩ
- ካልኣይ ኣማራጺ ሐዘውን ነዞም ንማንም ህዝቢ ዘይውግኑ ፀረ ህዝቢ ዝኾኑ ሓይሊታት ብህዝባዊ ቃልሲ ብምውጋድ ናብቲ ንቡር ምምላስ ዝብል እዩ።
- **ምንፃል**

እታ ቀዳሜቲ እንተመሪፅና እቲ ፀገም ክጋደድ፣ ፀላእትና ክግብሉ ጊዜ ንምሃብ እንተዘይኮይኑ ንህዝቢ ትግራይ ዝረብሕ ኣይኮነን። ንግዚኡ ምናልባት ስምዒትና ከርውዋልና ይኸእል ግን ናብ ዘይዛሪ ግጭትን ኩናትን ምእታና ኣይተርፍን። ምክንያቱ እቲ ሐዘ ተፈጠሩ ዘሎ ፀገም መበገሲኡ ናይ ትምክሕቲ ጨፍላቂነት ኣተሓሳስባ እዩ። ኣይኮነን ካብ ኢትዮጵያ ተፈሊና ምስኦም እናሃለውና ኪ ጋዶ። መሬትና ወሲድኩሙና ራያ ናትና ወልቃይት ናትና ኣክሱም መቐልና ዝብል ንሰምዕ ኣለና። እሶም ዝደልዩ ዘለዉ ትግራዊ ንምብርካኽ እዩ። ኣብዘውን ጠጠው ዝብሉ ኣይኮኑን። ትምክሕቲ ወይ ከፃ ኣሃዳዊ ስርዓት ናፈቕቲ ሓይሊ እንተጥርዮም ዓሰብ ኢሉውን ኤርትራ ምውራሮም ኣይቐርን። ስለዚ እንተተፈለናውን ዝገድፉና ኣይኮኑን። ሐዘውን ንፈለ ንብል ዘለና ናይ ትምክሕቲ ሽግር ስለዝበፀሐና Frustrated ስለዝኾና እዩ። ብሓቂ ንዛረብ እንተኢልና ንትምክሕቲ ስለዝፈራሕናዮ እዩ ንነፀል ንበተን ንብል ዘለና። ካብዚ ዝፃቢ ውርደት እንታይ ኣሎ? ካብዚ ዝፃቢ ጥልመት ሕድሪ ኸ እንታይ ኣሎ? ካብዚ ዝፃቢ ሕድሪ ሰማእታትና ሕድሪ መለስ ምርጋፅ እንታይ ኣሎ? ክንደይ ተጋሩ ዲና ኣብ ኣምሓራን ኣብ ካልኦት ከባቢታት ሃገርና ብመስዋእቲ ከፊልና? እሞ ድማ ኣቦታትናን ኣያታትናን ኣብዚ ዘብፀሑዎ ሃገር ንትምክሕቲ ኣረኪብና ኣተሃዳድማ ዕቡያት ክንሃድም? እዚ ብፍፁም ናይ ትግራዊ ምርጫ ክኸውን ዘይግበኦን ኢሉ ኢሉ ንትግራዊ ናብ ዝኸፍኦ ክባን ብርሰትን ምእታው እዩ። ምንፃል ማለት ትግራዊ ንትምክሕቲ ክሕሉ ዝንተ- ኣለሙ ኣብ ምሽግ ክሰፍር /ከም ሻዕብያ/ ምግባር ማለት እዩ ። እዚ ምርጫ እዚ

ነቲ ዘይተርፍ ኩናት ምስ ትምክሕቲ ኣብ ትግራይ ንምግባርን ትግራይ እንደገና ማእኸል ዓውደ ኩናት ብምግባር ክትበርስ ዝገብር እዩ። እዚ ውሳኔ እዚ ትምክሕቲ ጊዘ ክረክብን፤ ከም ደርጊ ካብ መላእ ሃገርና መናእሰይ ሓፊሱ ናብ ትግራይ ከዝምት ክወረና ዕድል ምሃብን እዩ። ስለዚ እቲ ንነፀል ዝበሃል ውሳኔ፤ ናይ ለዋሃት ዓርስኻ ምጥፋእ ውሳኔ፤ ትግራዊ ኣሳሲርኻ ንትምክሕቲ ምቕራብ እዩ።

• ምስ ህዝብታት ኢትዮጵያ ሓድነትካ ምጥንኻር

እቲ ካልኣይ መማረቢ ማለት እውን፤ ሐዘውን ከም ንማንም ህዝቢ ዘይውግኑ ፀረ ህዝቢ ዝኾኑ ሓይሊታት /ትምክሕትን ፀብብትን/ ብህዝባዊ ቃልሲ ብምውጋድ ናብቲ ንቡር ምምላስ ዝበል እዩ። እቲ ጎንባ ዘይተርፍ እንተደኣ ኮይኑ፤ እሞ ድማ እቲ ፀረህዝቢ ንትግራዊ ጥራሕ ዘይኮነስ ፀረ ኩሉ ህዝቢ እዩ እንተኢልና፤ ካልኦት ህዝብታት ከም ቀደምና ኣሰሊፍና ዘይንምክቶ? ሓይሊና ኣጠናኺርና ዘይንምክቶ? እቲ ዓውደ ኩናት ኣብ ትግራይ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣብ መላእ ሃገር ብምግባር ሸክሚ ትግራዊ ዘይነቃልል?

ህዝቢ ኢትዮጵያ ልምዓታዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ወይ ድማ ወያኔ ዲሞክራሲ እንታይነት ተረዲኡ እዩ። ኣስተማቕሩ እዩ፤ በዚ ሐዘ መዲኡ ዝበሃል ለውጢ ህዝቢ የማርር ኣሎ፤ ሰላምን ምርግጋዕን ርሒቑዎ የንፀርፀር ኣሎ፤ ልምዓት ንድሕሪት ተመሊሱ፤ ኣብ ምጥፋእ ዝነበረ ድኽነት ህይወት ምዝራእ ጀሚሩ ኣሎ፤ ህዝቢ ካብ ከባቢ ራኡዎ ዘይፈልጥ ምፍንቓል ይገጥሞ ኣሎ። ስለዚ እንታይ ኮይኑ ንወያኔ ዲሞክራሲ ዘይቕበል? ንዓና ንተጋሩ ኸ እዚኣ ምእማንን ምርዳን ከመይ ገይራ ትኣብየና? እቲ ህዝቢ ኣብ ጎንና ምስላፍ ከመይ ገይሩ ይኣብየና? ኣያታትና ተጋደልቲ ህወሓትን እኮ ነቲ ብተስፋ ይኸውን ዝበሃል ዝነበረ ወያኔ ዲሞክራሲ መስመር ኣእሚኖም ኣብ ጎኖም ኣሰሊፎም ተዓዊቶም። ሐዘ ንሕና ብተስፋ ይኸውን ይኸን ዝበል ኣይኮነን፤ እቲ ህዝቢ ዝረኣዩ ዘስተማቕሮ ለውጢ፤ ዘምፀእ መስመር ሒዘና ምእማን ከመይ ይኣብየና?

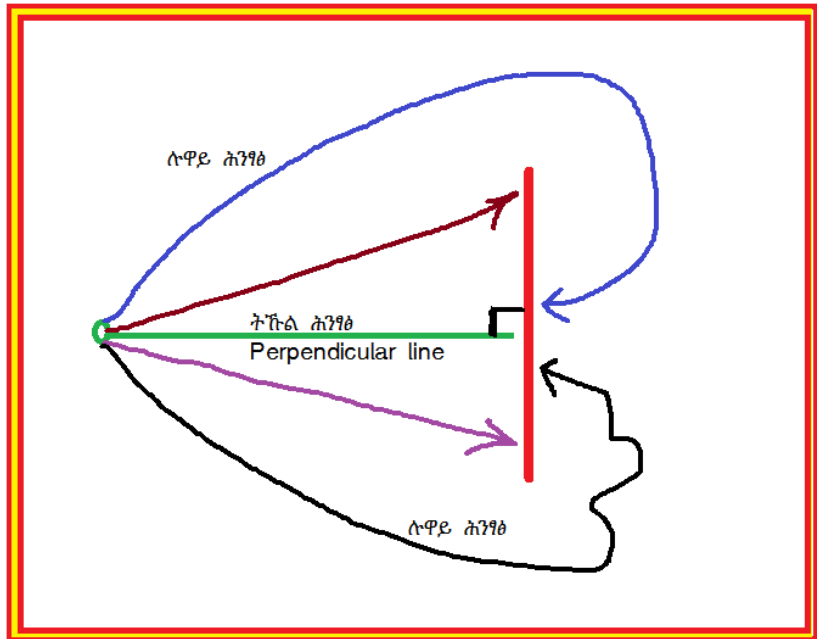
ብሱሩ ኽ ናለም ናብ ሓደ መንደር ትመፅእ ኣላ እናተብሃለ፤ ኩሉ ኣብ መንገዲ ልምዓት ዘሎ ሰፊሕ ዕዳጋ ኣብ ምትእልላሽ ተፀሚዱ እናሃለወ፤ ሎሚ ተወዳዲርካ፤ ሃይልኻ ኣኪብካ እንተዘይኮይኑ ምንባር መፀገሚ ዝኾነሉ እዋን እናሃለወ ምንጻል እንታይ ኣምፀኦ? ትግራዊ ድኻነት ንምጥፋእ ለይትን ቀትርን እንተፀዲሩ ኣይኮነን ኢትዮጵያ ናይ ኣፍሪካ ዕዳጋውን ይፀቦ እዩ። ሐዚ ግን ንበይንትና ንኹን ማለት ከይንቀሳቐስ ኢዱን እግሩን ኣሳሰርካ ምቕማጥ ማለት እዩ። እዚ ከዐ ክልሰ ሓሳብ ጥራሕ ኣይኮነን፤ ከምዚ ዓይነት ኣተሓሳስባ፤ ክንፀል ኣለኒ፤ ንበይነይ ክኾን ኣለኒ፤ ዝብል ስሱዕ ኣተሓሳስባ ዘለዎም ሓይሊታት ንኤርትራ ሒዞም ደቂሶም ኣለዉ።

ስለዚ እቲ ብሕታዊ ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ዘረጋግፅ፤ ሳዕቤናት ትምክሕቲ ዝንኪ፤ ነቲ ዘይተርፍ ጎንዒ ትምክሕቲ ፊት ንፊት ምግጠም ዘይኮነስ ስልቲ ኣያታትና ብምጥቃም ብቆረባ ብመዓንጣኡ፤ ብርእሲ፤ ብእግሩ፤ ብድሕሪቱ ኮታስ ብዝጥዕመና ክንምክት ኣለና እምበር ኣብ ትግራይ ጥራሕ ተሓፂርና ንገብር ፊት ንፊት ግጥም ውፅኢቱ ዕንወት እዩ። ኣብዚ ሐዚ እዋን ትምክሕቲ ዝወስደን ዘሎ ስጉምቲታት ኩለን ይሸራረፉ ኣለዎ፤ ኣብ ህዝቢ እምነት ይስእን ኣሎ፤ ዓሚ ኣብ ትግራይ ጥራሕ ዝነበረ ተቋውሞ ኣንጻር ትምክሕቲ ሐዚ ኣብ መላእ ሃገር ኮይኑ ኣሎ። ስለዚ ኣንጻር ትምክሕቲ ዝግበር ቃልሲ እንተይ ሃደምና ብዝጥዕመና ኣገባብ ክንቃለስን መቃለሲ ማይዳና ክነስፍሕን ይግባእ።

ኣብ እዋን ወራር ሻዕብያ ናይ ወፃኢ ሚድያታት ንክቡር መራሒና ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናወ ብዛዕባ እቲ ኩናትን ዶብን ኣመልኪቶም እንትሓትዎ እቲ ዘባእሰኩም ቦታ ባድመ እዩ ግን እቲ ኩናት ኣብኡ ጥራሕ ኣይኮነን ናብ ውሽጢ ትኣትዉ ኣለኹም ንምንታይ ? ሎምዎ መለስ እንትምልስ ድማ

ትኽክል ኢኹም ናይ ሒሳብ ሳይንስ እውን ከምዝብሎ ካብ ሓደ መበገሲ ነጥቢ ናብ ሓደ መስመር ወይከዓ ሕንፃዕ ንክትጓዳዝ እቲ ዝምረፅን ዝሓፀረን መንገዲ ትኹል ሕንፃዕ Perpendicular line እዩ ሓደሓደ ጊዜ ግን ሉዋይ ሕንፃዕ እቲ ዝበለፀ

ተመራቢ መንገዲ ዝኾነሉ እዋን ኣሎ፤ ሐዘ ከምኡ ብምጥብብኡን ሻዕብያ ባድመን ዘላንበሳን እንተሓዘልና እቲ ናትና ስጉምቲ ድማ ነቲ ወራሪ ስርዓት ብዝጥዕመና ስልቲን መንገዲን ተጠቂምና ዳግም ገፁ ናብ ኢትዮጵያ ከይገብር ጌርና ክንድስቕ ኢና ኢሉዎም። ከምታ ዝበላ ድማ ሻላ ኣዕሪና ሑቕኡ ዝገዘናዮ፤ ንዝሓለፉ 17 ዓመታት ወራይ ልምዓትና ጌርና ኣበይ ከምዝበግሕና ምስክርና ባዕሉ ኢሳያስ ኣፈወርቂ እዩ።

እሞ ሐዘውን ንትምክሖቲ ፈሪሕና ዶብና ሓፂርና እንተመጸኡና ፊትንፊት ወይ ከፃ ትኹል ሕንፃዕ Perpendicular line ዘይኮነ ዘዋፅኦና ከምታ ናይ ኣያታትና ሉዋይ ሕንፃዕ ወይ ከፃ ንትምክሖቲ ንምብርካኽ ብትግራይ፣ ብዓፋር፣ ብኦሮሚያ፣ ብቤንሻንጉል፣ ብሶማሌ፣ ብህዝብታት ደቡብን ጋምቤላን ኣቢልና ኣብዝሓፀረ፣ ውፅኢታዊ ቃልሲ፣ መስዋእቲን ፀውራ ትግራዊ ዝንኪ ቃልሲ ብምግባር እንደገና ናብ ንቡር ምምላስ ይክኣል እዩ።

እቲ ሀዚ ገጢሙና ዘሎ ሽግር ናይ ወያኔ ዲሞክራሲ መስመር ስለዘብቀዐ ዘይኮነስ፣ ኣመራርሓ ኢህወዴግ ስለዘብቀዐ፣ ንቲ መስመር ንቕድሚት ክወስዶ ዘኽእል ቁመና

ብምስኣት እዩ። እቲ ወያኔ ዲሞክራሲ መስመር ሐዘውን ኣቦታኡ እዩ ዘሎ፤ እቲ በዚ መስመር ዝተጠቐመ ህዝቢ ኣብ ቦታኡ እዩ ዘሎ።

ብሓቂ ንዘረረብ እንተኳልና

- ኣብዚ ዝሓለፈ 2-3 ዓመት ዘጋጠመ ፀገም ህዝቢ ዘምፀኦ ፀገም ድዩ?
- ኣብዚ ዝሓለፈ 2-3 ዓመት ናይ ኢትዮጵያ ህዝቢ ፍረድ ተባሂሉ ዕድል ዶ ተዋሂብዎ እዩ?
- ህዝቢ ብዲሞክራሲያዊ መንገዲ ንክመርፅ ዕድል ረኺቡ ነቲ ሐዘ ኣብዩ ኣሕመድ ዝወስዶ ዘሎ ስጉምቲ ትክክለኛ እዩ ኢሉ ድምዒ ሂሱ ድዩ?
- ህዝቢ ኣምሓራ ዕድል ተዋሂብዎ ንኣዲፓ መሪፁ ድዩ?
- ህዝቢ ኦሮሞ ዕድል ተዋሂብዎ ንኣዲፓ መሪፁ ድዩ?
- ህዝቢ ሶማሊ፣ ህዝቢ ዓፋር፣ ህዝቢ ደቡብ በዚ ለውጢ ሓገስ ድዩ?

መልሱ ኩሉ ኣሉታ /ኣይኮነን፣ ኣይተውሃቦን ገና፣ ኣይሃበሉን፣ ኣይመረፀን፣ ኣይኮነን/ እዩ። ህዝቢ ኢትዮጵያ በቲ ብቐልሱ ዘረጋገፀ ሕገመንግስቲ መሰረት ንኣህወዴግ መሪፁ፣ ህዝቢ ኣምሓራ ንኣዲፓ ዘይኮነስ ንብኣዲን መሪፁ፣ ህዝቢ ኦሮሞ ንኣዲፓ ዘይኮነስ ንኣህዴድ መሪፁ፣ ህዝቢ ሶማሊ ንቲ ሀዚ ዘሎ ፕሬዚዳንት ዘይኮነስ ንኣብዲ መሪፁ። በቃ እቲ ሓቂ እዚ እዩ።

እሞ ንምንታይ ደኣ ህዝቢ ኦሮሞ፣ ህዝቢ ኣምሓራ ይውንጀል ወይ ይሕተት? እንድሕር ብቅንዕና ነቲ ኩነታት ገምጊምናዮ፣ በቲ ሐዘ ገጢሙ ዘሎ ዘይምርግጋዕ ቀንዲ ተጠቃዒ መን ድዩ? ህዝቢ ኣምሓራ፣ ህዝቢ ኦሮሞ፣ ህዝቢ ሶማሊ ዶ ኣይኮነን? ትግራዊ ኣይተጠቐሙን ማለታይ ኣይኮነን ብትግራዊ ዝተጀመረ ጥቕዓት ግን ናብ ካልኦት በዒሉ፣ ልዕሊ 4 ሚሊዮን ህዝቢ ተፈናቂሉ፣ ስርዓት ዘክብር ተሳኢኦ ኣምሓራ ይኹን ኦሮሚያ ብናይ ከባቢ ወዲኒ ይመሓደር ኣሎ። ዘይ ትግራይ ከምኡውን ዓፋር እዮም ተነፃፃሪ ሰላምም ዘረጋገፁ።

ህዝቢታትን ብሄር ብሄረሰባትን ኢትዮጵያ ቦቲ ዘዕደቕዎ ሕገመንግስቲ መሰረት ንኢህወዴግ ን5-ዓመት ብወያኔ ዴሞክራሲ መስመር ወይ ከዓ ብልምዓታዊ ዴሞክራሲያዊ መንግስቲ መሰረት ሃገር ክመርሕ መሪገምዎ። ግን ድማ ኢህወዴግ እቲ ዘቕረበ መስመር ልምዓታዊ ዴሞክራሲያዊ መንግስቲ ባዕሉ የፍርሶ ኣሎ፤ ይጠሓሉ ኣሎ፤ ብሓፂሩ ክሕደት ዝፈጸመ ኢህወዴግ እምበር ህዝቢ ኢትዮጵያ ኣይኮነን። ብመሰረት ሕገመንግስትና ህዝቢ ፍርዲ ዝህበሉ መስርሕ ተቐጥሞ ኣሎ። ኣብ በቢ 5 ዓመቱ መረፃ ምግባር፣ በቢእዋኑ ብተወከልቱ /ተመረጠቱ/ ኣቢሉ ክትትል፣ ቁፅፅር ይገብር ንዝተሾመ የውርድ ካሊእ የደይብ። እንተዘየለ ሽግር ኣብ ዝተፈጠረ እዋን ብዕስለ ሆ እናበለ ናብ ዕንወት ክኣቱ ኣይክእልን። ቤት ምክሪ ተወከልቲ ካብ ተበላሸወ፣ ሕገመንግስቲ እናተጥሓሰ ንጠሓስቲ ክሓትት ካብተስኣኖ ምንም ምግባር ኣይክኣልን ህዝቢ ፍርዲ ዝህበላ መረፃ ምፅባይ እያ።

ስለዚ ክሕተት እንተኾይኑ እቲ ኣብ 2007 ዓ.ም. ዝተመረጠን ናይ ህዝቢ ሓደራ ወሲዱ ዝጠለመ ኣመራርሓ እምበር ህዝቢ ኣይኮነን ዝሕተት። ኢትዮጵያ ሐዘ መራሕ እያ ሲኢና ዘላ። ስለዚ ትክክለኛ መራሕ፣ ህዝባዊ ውግንና ዘለዎ ንረብሓ ህዝቢ ዝቐመ፣ ሕገመንግስቲ ብዘይ ምሽርራፍ ዘረጋግፀ መራሕ ንምምራፅ ምስ ኣሓት ህዝብታትን ብሄር ብሄረሰባትን ኮይንና ክንቃለስ ኣለና እምበር እንተተቦቲና ማ ያው ኣደዳ ትምክሕቲ፣ ኣደደ ኣሃዳዊ ስርዓት ናፈቕቲ ኢና ንኸውን፣ ሕድሪ ሰማእታትና በላዕቲ ተባሂልና ናይ ታሪክ ተወቀስቲ ኣኢና ንኸውን። ሕድሪ እቲ ክቡር መራሕና ረገፀቲ ኢና ንኸውን፣ ከምቲ ኣይተ ኣለም ገብረዋህድ ስራሕ ፈፃሚት ሓላፊ ቤ/ፅ ህወሓት ዝበሎ ኣብ ጉና፣ ኣብ ኣምሓራ፣ ኣብ ኦሮሚያ፣ ኣብ ሶማሌ ክልላት ዝቐበርናዮም ሙሩዓት ደቂ ህዝቢ ምክኣድ ማለት እዩ። ትምክሕቲ ፀገም እንተፈጠሩ ህዝቢ ኣምሓራ ከምዝፈጠሮ፣ ፀበብቲ ሓይሊታት ፀገም እንትፈጥሩ እቶም ፀገም ፈጠርቲ ዝወፁሉ ህዝቢ ብኣልማሚት ከም ፀገም ፈጠርቲ

ጌርካ ምውሳድ ጌጋ እዩ። ስለዚ ሽግር ኣብዝተፈጠረ ቁፅሪ ንህዝቢ እናወንጀልካ ናይ ምንፃል ሕቶ ፍትሓዊ ሕቶ ኢልካ ምድንጋር ትኸክል ኣይኸውንን።

ስለዚ ሐዚውን ረብሓታትን ደሕንነትን ህዝቢ ትግራይ ካብ ረብሓን ደሕንነትን ህዝቢ ኢትዮጵያ ተፈልዶ ዝረከ ኣይኮነን!!!!

ሀዳሴ ኢትዮጵያ

ነሐሰ 24፣ 2011 ዓ.ም.

ርኢቶ ዘለዎ ብ hidaseethiopia@yahoo.com ወይከና hidaseethiopiaa@gmail.com

ምብፃሕ ይከኣል